

викладачам доводиться нелегко. Наприклад, ті викладачі, які викладають технічні науки, їм доводиться писати від руки конспекти, пояснювати рішення тих чи інших прикладів, але все це краще робити біля дошки на парах, де студенти можуть задати безліч питань, які їх цікавлять, а викладачі змогли б відповідати.

Але в цій кризовій ситуації, дистанційне навчання з його недоліками є єдиною розумною моделлю продовження навчання учнів і студентів. Чи має перспективи дистанційне навчання? Впевнена, що так. Потрібно лише вдосконалити систему, періодично поєднуючи денну форму навчання з онлайн викладанням. ■

Латишева В.В.

*Одеський національний
політехнічний університет*

ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Вперше Концепцію розвитку дистанційної освіти в Україні було затверджено в грудні 2000 року, а через 3 роки було розроблено Програму розвитку системи дистанційного навчання в Україні [1], яка набула подальшого розвитку в Положеннях про дистанційне навчання 2004 р. та 2013 р. [2,3]

Вищезазначена Концепція визнає дистанційну форму освіти рівнозначною з очною, вечірньою, заочною та екстернатом, а відповідно до Положеннях про дистанційне навчання [1], якій дистанційне навчання трактується як індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

Сьогодні в умовах профілактики захворюваності на COVID-19, коли вся система вищої та загально середньої освіти України в екстреному порядку була переведена на дистанційну, постає питання щодо сформованості в Україні спеціалізованого середовища, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

Науковці та експерти вказують на несформованість такого середовища, що зумовлено недостатністю часового та людського ресурсу для кваліфікованої розробки навчальних дистанційних курсів, а також – обмеженістю технічних можливостей респондентів для забезпечення належного рівня синхронної дистанційної освіти. Щодо асинхронного дистанційного навчання, тобто взаємодію між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо, то зі значними зусиллями професорсько-викладацького складу ЗВО та вчителів ЗОШ вона здійснюється.

Стан технічного забезпечення процесу дистанційного навчання –

окремий проблемний аспект, основні негативні акценти якого: використання піратського програмного забезпечення та наявність у всіх учасників дистанційного навчання (освітян – апріорі!) власного комп'ютера та ноутбука. Перешкодою до вирішення цього питання є соціально-економічна криза, яка притаманна сучасному українському суспільству – за інформацією Прем'єр-міністра України Олексія Гончарука, оприлюдненою у січні 2020 року в рамках «Ukrainian Breakfast 2020» у Давосі, за межею бідності перебуває понад 10 млн. осіб.

А отже, констатується порушення гарантій, задекларованих низкою правових актів:

– Конституції України [4], стаття 53 якої забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах; розвиток дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної, вищої і післядипломної освіти, різних форм навчання;

– Кодексу Законів про працю [5] щодо освітян, статтю 21 якого передбачено обов'язок власника виплачувати працівникові заробітну плату та забезпечувати умови праці, необхідні для виконання роботи, тобто розробка дистанційних курсів має додатково оплачуватися чи входити до навантаження.

Проблемою на шляху впровадження дистанційної освіти в Україні є також захист права інтелектуальної власності самого розробника курсу: рівень захищеності та процедура одержання авторських прав не відповідають міжнародним зразкам.

Таким чином, на шляху до ефективного впровадження дистанційної освіти в Україні необхідно докласти значних зусиль у частині організаційно-технічного, матеріального та правового забезпечення. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Про затвердження Програми розвитку системи дистанційного навчання на 2004-2006 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2003 р. N 1494.
2. Про затвердження Положення про дистанційне навчання: Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.01.2004 № 40.
3. Про затвердження Положення про дистанційне навчання: Наказ Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 № 466.
4. 5. Кодекс законів про працю України: Верховна Рада УРСР; Кодекс України, Закон, Кодекс від 10.12.1971 № 322-VIII.
5. Конституція України [Текст] : станом на 02 верес. 2014 р. : (відповідає офіц. текстові). - Київ : Правова єдність : Алерта, 2014. - 94 с.

Ботнар А.І.

*Одеський національний
політехнічний університет*

ВПЛИВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПІД ЧАС КАРАНТИНУ НА ФІЗИЧНИЙ ТА СПИХІЧНИЙ СТАН СТУДЕНТА

Питання дистанційного навчання обговорюється фахівцями в галузі освіти протягом останнього 10-річчя. Тема досліджувалася в Україні на прикладі інших держав. Проте активне впровадження дистанційного навчання або окремих його елементів ми можемо помітити з 2018 року, адже у 2017 депутати Верховної Ради України проголосували за реформу української освіти. Передбачає вона низку перетворень, серед яких і застосування дистанційного навчання.

Освітяни протягом цих двох років обговорювали варіанти того, як можна оперативніше та безпроблемніше впровадити нові вимоги міністерства. Реформа викликала численну кількість дискусій, адже звикати до змін доводиться тепер всім – і викладачам і студентам і батькам. Це стосується як середньої, так і вищої освіти. На прикладі окремих закладів ми можемо побачити, що елементи «дистанціонки» почали впроваджувати ще до загальнонаціональної реформи. Наприклад, у місті Южному, де я проживаю, є школа НВК ім. В'ячеслава Чорновола. У закладі з 2017 року запроваджено так зване «змішане навчання», що передбачає поєднання двох видів викладання (офлайн- (або особисто, «на місці») та онлайн-навчання). Це один з прикладів прогресивності колективу. Не часто можна почути про активне впровадження дистанційного навчання у середній школі. У вищих навчальних закладах ситуація більш «гнучка», адже тут студенти одразу починають звикати до самостійного пошуку інформації (написання реферативних та курсових робіт, статей, тез, дипломних робіт). Проте ситуація з пандемією Covid-19 всіх заскочила зненацька, тож на «розгойдування» часу не залишилося. До елементів дистанційного навчання довелося не поступово звикати, а впровадити його одразу та повністю, а ще й на досить тривалий час. Для нас – першокурсників і так з'явилося багато нового, а другий семестр став справжньою несподіванкою та, відверто, не зовсім приємною.